

Warszawa, 09.05.2014 r.

Wyniki finansowe otwartych funduszy emerytalnych i powszechnych towarzystw emerytalnych w 2013 roku^a

W końcu grudnia 2013 r. w ewidencji Centralnego Rejestru Członków otwartych funduszy emerytalnych (OFE) prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) było zarejestrowanych 16,4 mln **członków otwartych funduszy emerytalnych**, tj. o 2,7% więcej niż rok wcześniej. W 2013 r. udział osób w wieku do 40 lat zwiększył się o 1 pkt proc. do 64,3%. Wzrost liczby członków o 22,6% zanotowano w młodszej grupie wiekowej do 25 lat, natomiast spadek liczby członków zanotowano w najstarszej grupie wiekowej (powyżej 50 roku życia) o 1,1% w relacji rok do roku. Liczba mężczyzn zarejestrowanych w OFE była większa niż kobiet, a ich udział był wyższy o 4,7 pkt proc. Liczba członków trzech największych otwartych funduszy emerytalnych wyniosła 8,0 mln osób, co stanowiło 48,6% wszystkich członków OFE.

Liczba rachunków^b prowadzonych przez otwarte fundusze emerytalne w końcu 2013 r. wyniosła 16,9 mln. Udział rachunków martwych, na które nie wpłynęła żadna składka wyniósł 0,8% przed rokiem było to 0,9% ogólnej liczby rachunków. Odsetek rachunków martwych dla poszczególnych funduszy wahał się od 0,1% do 2,5% prowadzonych rachunków.

W 2013 r. ZUS przekazał do OFE 10,8 mld zł **składek** oraz 0,2 mld zł **odsetek**. W porównaniu z rokiem 2012, kwota wpłaconych składek^c była wyższa o 2,5 mld zł. Począwszy od 19 maja 1999 r.

^a Dane udostępnił Urząd Komisji Nadzoru Finansowego według stanu bazy danych z dnia 30.04.2014 r., obejmują one 14 OFE i 13 PTE S.A.

^b Różnice pomiędzy liczbą rachunków w OFE a liczbą członków OFE zarejestrowanych przez ZUS wynika z różnych mechanizmów ich rejestracji, w tym rachunków martwych.

^c Zgodnie ustawą z 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 75, poz. 398), składki do OFE na ubezpieczenie emerytalne do 30 kwietnia 2011 r. wynosiły 7,3%, od 1 maja 2011 r. – 2,3% a od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. – 2,8% podstawy wymiaru składki.

Opracowanie:

Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów

Kontakt w sprawach merytorycznych: Katarzyna Siwińska tel. 22 449 40 35

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS: tel. 22 608 34 75, fax 22 608 38 68,

e-mail: rzecznik@sta.gov.pl

*Pokój prasowy w holu głównym (do bezpośredniego odbioru materiałów prasowych)
czynny w dniach publikowania o godz. 14:00*

Internet: www.stat.gov.pl

do 31 grudnia 2013 r. kwota, jaką ZUS przekazał do OFE wyniosła 195,1 mld zł składek oraz 3,5 mld zł odsetek.

Aktywa ogółem otwartych funduszy emerytalnych na koniec 2013 r. wyniosły 300,8 mld zł i były wyższe o 10,5% niż w końcu 2012 r. Zobowiązania ogółem ukształtowały się na poziomie 1,5 mld zł, a w roku poprzednim było to 2,7 mld zł. Aktywa netto otwartych funduszy emerytalnych stanowiły 299,3 mld zł, co oznacza wzrost o 11,0% w skali roku.

Udział **portfela inwestycyjnego** w aktywach ogółem wyniósł 99,6%. W portfelu tym dominowały obligacje – 155,6 mld zł, a ich udział w porównaniu do roku 2012 zwiększył się o 4,1 pkt proc. Udział akcji spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym w portfelu inwestycyjnym OFE zwiększył się z 34,9% w końcu 2012 r. do 41,7% w końcu 2013 r. Depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe wyniosły 17,6 mld zł (spadek o 19,9% w porównaniu z rokiem poprzednim).

Wartość inwestycji OFE w akcje notowane na giełdzie papierów wartościowych (GPW) wyniosła 120,3 mld zł (wzrost wartości tej części portfela o 29,7% w skali roku), w tym w akcje spółek sektora finansowego – 54,9 mld zł, w akcje spółek sektora przemysłowego – 32,8 mld zł, a w akcje spółek sektora usługowego – 32,6 mld zł. W portfelu inwestycyjnym OFE znajdowały się również akcje narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI) o wartości 0,5 mld zł.

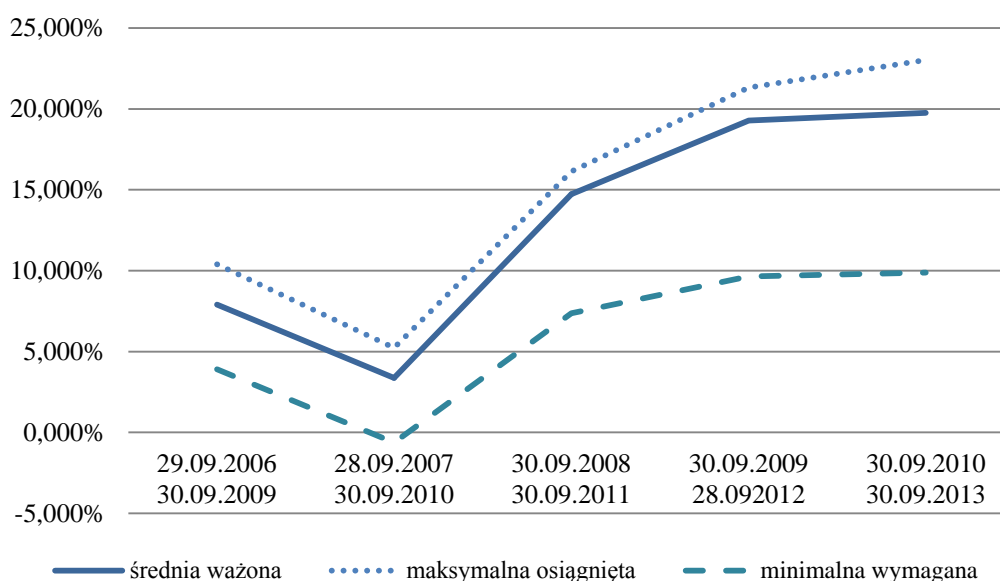
Inwestycje zagraniczne OFE wyniosły 4,3 mld zł i stanowiły 1,4% wartości całego portfela inwestycyjnego.

Przychody operacyjne otwartych funduszy emerytalnych wyniosły 11,4 mld zł, co oznacza wzrost o 0,5% w skali roku. Główną pozycją były przychody portfela inwestycyjnego, stanowiące 98,1% przychodów operacyjnych. **Koszty operacyjne** osiągnęły kwotę 1,6 mld zł i wzrosły o 20,0% w porównaniu do 2012 r. Koszty zarządzania funduszami wyniosły 1,1 mld zł i stanowiły 71,3% kosztów operacyjnych OFE (78,6% przed rokiem).

Wynik finansowy wykazany przez wszystkie otwarte fundusze emerytalne w 2013 r. osiągnął wartość 19,9 mld zł, na co złożyły się: wynik z inwestycji w wysokości 9,8 mld zł oraz zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata) w wysokości 10,1 mld zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 nr 34 poz. 189) organ nadzoru nad OFE wyliczył **średnią ważoną stopę zwrotu** za okres trzyletni od 30 września 2010 r. do 30 września 2013 r., wyniosła ona 19,751%. Lepszy rezultat od tej średniej osiągnęło sześć funduszy. W porównaniu z trzyletnim okresem referencyjnym od 30 września 2009 r. do 30 września 2012 r. stopa ta minimalnie wzrosła, o 0,467 pkt proc. **Minimalna wymagana stopa zwrotu** w ostatnim okresie trzyletnim wyniosła 9,876%, a wszystkie fundusze osiągnęły wyższą stopę zwrotu.

Wykres 1. Trzyletnie stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych

Aktywa powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE) w końcu grudnia 2013 r. wyniosły 3,9 mld zł, co oznaczało spadek o 2,2%. W strukturze aktywów 62,4% ich wartości stanowiły aktywa trwałe. W ich ramach główną pozycję zajmowały inwestycje długoterminowe, udział których zwiększył się z 52,1% w końcu 2012 r. do 76,2% w 2013 r.

Wartość **pasywów** w 93,2% była kształtowana przez kapitał własny, który wyniósł 3,6 mld zł, co oznacza jego wzrost o 0,1% w skali roku. Odnotowano zmniejszenie wartości kapitałów zapasowych do 1,7 mld zł (spadek o 3,5% w skali roku). Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania wyniosły 267,0 mln zł i zmniejszyły się o 25,4%. Rozliczenia międzyokresowe osiągnęły wartość 41,8 mln zł (o 41,8% niższą niż na koniec 2012 r.).

Przychody PTE wynikające z zarządzania otwartymi funduszami emerytalnymi wyniosły 1,7 mld zł, co oznacza zwiększenie ich w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,9%. Wynagrodzenie za zarządzanie funduszami stanowiło 67,2% przychodu (wzrost udziału o 1 pkt proc.), a przychody z tytułu kwot pobieranych od wpłacanych do OFE składek stanowiły 23,4% przychodów ogółem (w skali roku spadek udziału o 4,3 pkt proc.). **Koszty związane z zarządzaniem** otwartymi funduszami emerytalnymi przez PTE wyniosły 0,7 mld zł i zmniejszyły się o 2,9%, w tym obowiązkowe obciążenia z tytułu zarządzania OFE wynosiły 0,4 mld zł, co stanowiło 54,6% tych kosztów.

Wynik techniczny PTE na zarządzaniu otwartymi funduszami emerytalnymi ukształtował się na poziomie 1,0 mld zł, tj. o 21,7% wyższym niż w 2012 r. Po uwzględnieniu wyniku na działalności gospodarczej, towarzystwa wypracowały 0,5 mld zł zysku brutto (spadek o 44,3%). W efekcie, powszechne towarzystwa emerytalne zamknęły rok 2013 **zyskiem netto** w wysokości 0,4 mld zł (spadek o 49,6%).

Tabl. 1. Członkowie otwartych funduszy emerytalnych według wieku i płci w 2013 r.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
				2012= 100		
Ogółem	8 562 345	7 815 369	16 377 714	102,6	102,9	102,7
do 20 lat	173 915	119 759	293 674	160,2	173,9	165,5
21-25 lat	919 681	777 324	1 697 005	115,9	119,1	117,3
26-30 lat	1 484 266	1 380 078	2 864 344	102,2	102,7	102,4
31-35 lat	1 547 443	1 434 007	2 981 450	100,4	100,5	100,5
36-40 lat	1 385 404	1 304 516	2 689 921	100,3	100,5	100,4
41-45 lat	1 056 245	1 018 226	2 074 471	100,1	100,4	100,3
46-50 lat	755 394	736 366	1 491 760	99,6	99,9	99,7
51 lat i więcej	1 239 996	1 045 093	2 285 089	98,8	99,0	98,9

Źródło: Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przekazane przez UKNF

Tabl. 2. Składki przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do otwartych funduszy emerytalnych

Okres	Składki	Odsetki	Liczba składek
	w mln zł		w tys. szt.
19.05.1999 – 31.12.2008	116 060,3	2 725,9	1 162 565,2
w tym: 2008	20 460,6	483,0	161 250,2
19.05.1999 – 31.12.2009	137 383,6	2 920,8	1 316 692,5
w tym: 2009	21 323,3	194,9	154 127,2
19.05.1999 – 31.12.2010	1 490,6	3 086,4	1 490 646,0
w tym: 2010	26 697,9	183,3	173 953,6
19.05.1999 – 31.12.2011	1 673,9	3 233,1	1 674 470,8
w tym: 2011	15 605,0	146,6	183 293,0
19.05.1999 – 31.12.2012	184 327,9	3 296,2	1 855 317,1
w tym: 2012	8 347,2	63,1	180 846,3
19.05.1999 – 31.12.2013	195 137,3	3 541,1	2 048 844,2
w tym: 2013	10 809,4	245,0	193 527,1

Źródło: Dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przekazane przez UKNF

Tabl. 3. Trzyletnie stopy zwrotu otwartych funduszy emerytalnych

Okres	Trzyletnia ważona stopa zwrotu w %		
	średnia ważona	minimalna wymagana	maksymalna osiągnięta
30.09.2005 – 29.09.2008	12,576	6,288	17,944
29.09.2006 – 30.09.2009	7,909	3,909	10,385
28.09.2007 – 30.09.2010	3,360	-0,640	5,224
30.09.2008 – 30.09.2011	14,735	7,368	16,138
30.09.2009 – 28.09.2012	19,284	9,642	21,319
30.09.2010 – 30.09.2013	19,751	9,876	23,019

Tabl. 4. Wybrane pozycje zagregowanego bilansu otwartych funduszy emerytalnych

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		2012 = 100
	2012	2013	
	w mln zł		
Aktywa netto	269 596,5	299 272,5	111,0
Portfel inwestycyjny	271 442,0	299 558,9	110,4
Środki pieniężne ogółem	626,6	426,2	68,0
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	53,8	31,0	57,6
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym	530,1	166,3	31,4
Środki pieniężne na pozostałych rachunkach	42,6	229,0	5-krotnie
Należności ogółem	231,2	832,2	4-krotnie
Należności z tytułu dywidend	37,7	6,4	17,0
Należności z tytułu odsetek	67,9	27,3	40,2
Należności od towarzystw	1,1	0,1	9,1
Należności z tytułu zbytych składników portfela	91,3	768,5	8-krotnie
Należności z tytułu wpłat na rachunek premiowy	4,3	5,1	118,6
Pozostałe należności	28,9	24,8	85,8
Kapitał funduszy	173 312,8	183 047,2	105,6
Kapitał rezerwowy	-104,5	-105,0	x
Kapitał premiowy	18,9	18,8	99,5
Kapitał części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	590,3	610,6	103,4
Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	95 779,0	115 700,9	120,8
Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	51 881,6	61 761,5	119,0
Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk/strata z inwestycji	12 154,5	13 487,0	111,0
Niezrealizowany zysk/strata z wyceny inwestycji	31 687,4	40 396,9	127,5
Zakumulowane przychody z pokrycia niedoboru	55,5	55,5	100,0
Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy razem	269 596,5	299 272,5	111,0
Zobowiązania ogółem	2 703,4	1 544,9	57,1
Zobowiązania wobec członków	28,9	39,8	137,7
Zobowiązania wobec depozytariuszy	0,3	0,7	233,3
Zobowiązania wobec towarzystw	44,9	37,7	84,0
Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela	365,5	539,2	147,5
Zobowiązania z tytułu pożyczek i kredytów	2 116,2	758,8	35,9
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku rezerwowym i premiowym	6,9	8,4	121,7
Zobowiązania z tytułu nieprzeliczonych jednostek na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego	0,0	0,0	x
Pozostałe zobowiązania	109,1	125,0	114,6
Rozliczenia międzyokresowe	31,5	35,1	111,4

Tabl. 5. Wartość i struktura portfela inwestycyjnego otwartych funduszy emerytalnych

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia				
	Wartość w mln zł		2012= 100	Struktura w %	
	2012	2013		2012	2013
Ogółem	270 966,7	299 558,9	110,6	100,0	100,0
Akcje spółek na regulowanym rynku giełdowym	94 628,3	124 838,1	131,9	34,9	41,7
Bony skarbowe	365,2	x	x	0,1	x
Depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe	22 065,9	17 672,3	80,1	8,1	5,9
Obligacje	151 914,8	155 572,9	102,4	56,1	51,9
Inne lokaty	1 992,5	1 475,6	74,1	0,7	0,5

Tabl. 6. Zagregowany rachunek wyników otwartych funduszy emerytalnych

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		2012 = 100
	2012	2013	
	w mln zł		
Przychody operacyjne	11 346,8	44 403,8	391,3
Przychody portfeli inwestycyjnych, w tym:	11 241,8	11 187,7	99,5
dywidendy i udziały w zyskach	3 470,1	4 038,4	116,4
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	6 964,0	6 589,4	94,6
odsetki od depozytów i bankowych papierów wartościowych	724,8	533,7	73,6
odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	74,2	25,2	34,0
Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	12,7	12,1	95,3
Pozostałe przychody	4,5	2,5	55,6
Koszty operacyjne	1 312,0	1 574,9	120,0
Koszty zarządzania funduszami	1 031,7	1 122,8	108,8
Koszty zasilania rachunków premialnych	146,0	169,2	115,9
Koszty wynagrodzeń depozytariuszy	21,1	25,1	119,0
Koszty portfeli inwestycyjnych	1,0	1,6	160,0
Koszty zaciągniętych pożyczek i kredytów	63,5	80,2	126,3
Przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszy środkami zgromadzonymi na rachunkach premialnych	-34,0	-96,7	x
Pozostałe koszty	2,1	5,3	252,4
Wynik z inwestycji	10 034,8	9 828,9	97,9
Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	27 391,7	10 093,0	36,8
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	2 507,5	1 383,5	55,2
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny	24 884,3	8 709,5	35,0
Wynik z operacji	37 426,6	19 921,9	53,2
Wynik finansowy	37 426,6	19 921,9	53,2

Tabl. 7. **Zagregowany bilans powszechnych towarzystw emerytalnych**

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		2012 = 100
	2012	2013	
	w mln zł		
Aktywa ogółem w tym:	3 991,4	3 904,9	97,8
Aktywa trwale	2 492,2	2 438,3	97,8
Wartości niematerialne i prawne	400,3	116,1	29,0
Rzeczowe aktywa trwale	9,4	8,4	89,4
Należności długoterminowe	0,7	0,8	114,3
Inwestycje długoterminowe, w tym:	1 298,1	1 857,7	143,1
Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	1 298,1	1 857,7	143,1
papiery wartościowe wyemitowane przez SP lub NBP	1 229,1	1 825,0	148,5
udziały lub akcje agenta transferowego	2,0	2,0	100,0
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	783,8	455,3	58,1
Aktywa obrotowe	1 499,2	1 466,6	97,8
Zapasy	0,0	0,6	x
Należności krótkoterminowe, w tym:	105,8	125,7	118,8
z tytułu dostaw i usług	72,0	68,0	94,4
tytułem podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń i innych	0,6	9,1	15-krotnie
Inwestycje krótkoterminowe	1 356,9	1 336,9	98,5
Krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	786,5	712,1	90,5
papiery wartościowe wyemitowane przez SP lub NBP	583,0	605,5	103,9
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	567,0	623,7	110,0
Inne inwestycje krótkoterminowe	3,5	1,0	28,6
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	36,5	3,4	9,3
Pasywa ogółem	3 991,4	3 904,9	97,8
Kapitał własny	3 633,4	3 637,9	100,1
Kapitał podstawowy	1 559,4	1 546,4	99,2
Kapitał zapasowy	1 728,1	1 667,4	96,5
Kapitał z aktualizacji wyceny	32,3	24,5	75,9
Pozostałe kapitały rezerwowe	225,6	482,9	214,1
Wynik finansowy z lat ubiegłych	-627,1	-444,0	x
Wynik finansowy netto okresu obrotowego	715,1	360,7	50,4
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	358,0	267,1	74,6
Rezerwy na zobowiązania	228,0	144,5	63,4
Zobowiązania długoterminowe	0,3	0,2	66,7
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	58,0	80,6	139,0
z tytułu dostaw i usług	24,8	13,7	55,2
tytułem podatków, ceł, ubezpieczeń i innych	18,5	48,1	260,0
tytułem wynagrodzeń	0,1	0,05	50,0
Fundusze specjalne	0,6	0,6	100,0
Rozliczenia międzyokresowe	71,8	41,8	58,2

Tabl. 8. Zagregowany rachunek wyników powszechnych towarzystw emerytalnych

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		2012 = 100
	2012	2013	
	w mln zł		
Przychody wynikające z zarządzania OFE	1 514,9	1 664,1	109,8
Z tytułu kwot pobieranych przez OFE od wpłacanych składek	289,8	389,4	134,4
Wynagrodzenie za zarządzanie OFE	1 032,4	1 119,0	108,4
Z tytułu opłat na rzecz PTE uiszczanych przez członków OFE i związanych z wypłatami transferowymi	0,0	0,0	x
Przychody od OFE na tworzenie rachunków premiowych	79,9	89,5	112,0
Przychody z tytułu wykorzystania rachunków rezerwowych OFE	111,2	64,1	57,6
Pozostałe przychody	1,6	2,0	125,0
Koszty związane z zarządzaniem otwartymi funduszami emerytalnymi	728,2	707,3	97,1
Obowiązkowe obciążenia z tytułu zarządzania OFE	397,7	398,7	100,3
Koszty opłat agentów transferowych i rejestrów członków funduszy	169,7	158,8	93,6
Koszty opłat na funkcjonowanie KNF i rzecznika ubezpieczonych	15,5	18,3	118,1
Koszty z tytułu tworzenia w OFE rachunków premiowych	79,7	89,6	112,4
Koszty wpłat na rachunek części podstawowej funduszy gwarancyjnych	33,6	22,2	66,1
Koszty wpłat na rachunek części dodatkowej funduszy gwarancyjnych	22,2	18,5	83,3
Koszty z tytułu opłat transakcji nabycia i zbycia aktywów OFE	0,5	1,0	200,0
Koszty z tytułu prowizji dla ZUS od składek członków OFE	65,6	84,6	129,0
Koszty z tytułu transferów – prowizja dla ZUS	1,7	0,1	5,9
Koszty z tytułu transferów – opłata dla KDPW	1,8	0,3	16,7
Koszty pozostałych obowiązkowych obciążeń i opłat operacyjnych	7,4	5,3	71,6
Pozostałe obciążenia	328,4	306,4	93,3
Koszty usług akwizycyjnych	121,8	99,3	81,5
Koszty marketingu i promocji	9,9	14,2	143,4
Koszty ogólne zarządzania PTE, w tym:	193,5	191,5	99,0
wynagrodzenia	94,0	93,5	99,5
usługi obce	62,2	54,5	87,6
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	14,7	14,6	99,3
Wynik techniczny PTE na zarządzaniu OFE	787,0	958,0	121,7
Pozostałe przychody operacyjne	9,9	10,0	101,0
Pozostałe koszty operacyjne	18,2	579,9	32-krotnie
Wynik operacyjny	778,7	388,1	49,8
Przychody finansowe	128,5	108,0	84,0
Koszty finansowe	23,6	4,3	18,2

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		2012 = 100
	2012	2013	
	w mln zł		
Wynik na działalności gospodarczej	883,6	491,8	55,7
Wynik brutto	883,6	491,8	55,7
Podatek dochodowy	160,3	187,0	116,7
Korekta aktywów lub pasywów z odroczonego podatku dochodowego	8,2	-55,8	x
Wynik netto	715,1	360,7	50,4